

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

©2019 МЕЛЬНИК Н. Г. Т

УДК 657.01
JEL: M41; M42

Мельник Н. Г. Тенденції та виклики розвитку бухгалтерської професії

Метою статті є визначення напрямків розвитку бухгалтерської професії з урахуванням світових тенденцій на ринку праці. З цією метою проаналізовано та узагальнено матеріали досліджень, опитувань, звітів авторитетних міжнародних організацій, що дозволило виокремити сьогоднішню проблематику та окреслити виклики, з якими зустрінеться як сучасний бухгалтер, так і бухгалтер у майбутньому. У результаті проведеного дослідження було визначено, що сучасні фахівці переходять від виконання технічних облікових функцій до підтримки менеджменту компанії та відіграють помітну роль у покращенні розвитку суспільства в цілому. Встановлено, що головне значення у стратегії розвитку бухгалтерських компаній та фахівців у сфері обліку матиме освоєння новітніх технологій, м'яких навичок (soft skills), професійної гнучкості. Обґрунтовано, що зміна пріоритетів дозволить перетворити виклики, які стоять перед бухгалтерською професією, на її переваги на ринку праці. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є визначення та структуризація комплексу технічних, етичних і міжособистісних навичок і компетенцій для кар'єрного розвитку професійних бухгалтерів у майбутньому.

Ключові слова: бухгалтерська професія, бухгалтерський облік, облікові фахівці, навички, компетенції.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-200-205>

Рис.: 2. **Бібл.:** 11.

Мельник Наталія Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, Тернопільський національний економічний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46020, Україна)
E-mail: mnatalya2006@yahoo.com

УДК 657.01
JEL: M41; M42

Мельник Н. Г. Тенденции и вызовы развития бухгалтерской профессии

Целью статьи является определение направлений развития бухгалтерской профессии с учетом мировых тенденций на рынке труда. С этой целью проанализированы и обобщены материалы исследований, опросов, отчетов авторитетных международных организаций, что позволило выделить сегодняшнюю проблематику и определить вызовы, с которыми столкнется как современный бухгалтер, так и бухгалтер в будущем. В результате проведенного исследования было установлено, что современные специалисты переходят от выполнения технических учетных функций к поддержке менеджмента компаний, а также играют заметную роль в улучшении развития общества в целом. Установлено, что главное значение в стратегии развития бухгалтерских компаний и специалистов в области учета будет иметь освоение новейших технологий, мягких навыков (soft skills), профессиональной гибкости. Обосновано, что изменение приоритетов позволит превратить вызовы, которые стоят перед бухгалтерской профессией, в её преимущества на рынке труда. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении являются определение и структурирование комплекса технических, этических и межличностных навыков и компетенций для карьерного развития профессиональных бухгалтеров в будущем.

Ключевые слова: бухгалтерская профессия, бухгалтерский учет, специалисты по учету, навыки, компетенции.

Рис.: 2. **Библ.:** 11.

Мельник Наталья Геннадьевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры учета и налогообложения, Тернопольский национальный экономический университет (ул. Львовская, 11, Тернополь, 46020, Украина)
E-mail: mnatalya2006@yahoo.com

UDC 657.01
JEL: M41; M42

Melnyk N. H. Tendencies and Challenges in Development of the Profession of Accountant

The article is aimed at defining directions in the development of the profession of accountant, in view of the global tendencies in the labor market. To this end, the materials of researches, surveys, reports of reputable international organizations are analyzed and generalized, allowing to allocate the today's problems and define the challenges facing both the modern accountant and the accountant in the future. As a result of this study, it is determined that modern specialists move from performing technical accounting functions to supporting the management of companies, as well as play a significant role in improving the development of society as a whole. It is determined that the main importance in the strategy of development of accountancy companies and specialists in the field of accounting will be acquiring of the latest technologies, soft skills, professional flexibility. It is substantiated that the change of priorities will turn the challenges facing the profession of accountant into its advantages in the labor market. Prospects for further research in this direction are the definition and structuring of a complex of the technical, ethical and interpersonal skills and competencies for the career development of professional accountants in the future.

Keywords: profession of accountant, accountancy, accountancy specialists, skills, competences.

Fig.: 2. **Bibl.:** 11.

Melnyk Nataliya H. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Ternopil National Economic University (11 Lvivska Str., 46020, Ukraine)
E-mail: mnatalya2006@yahoo.com

Зміни не є зручними – особливо, якщо мова йде про професію, де переважають традиційні, установлені правила і процедури, наприклад – бухгалтерський облік. На даний час фахівці з бухгалтерського обліку змушені коригувати свої раніше статичні функції та зустрічаються з істотними змінами, оскільки

поєднання технологічних розробок, інновацій на фінансовому ринку та змін у бізнес-середовищі більше, ніж будь-коли, впливають на розвиток професії та визначають її майбутнє. На думку вітчизняних і зарубіжних науковців протягом наступних трьох десятиліть бухгалтерська професія зазнає суттєвих

змін, на які фахові організації та освітні установи повинні адекватно реагувати. Мова йде про три основні тенденції: розвиток розумних і цифрових технологій для вдосконалення традиційних прийомів обробки інформації; подальша глобалізація стандартів обліку та звітності; нові форми регулювання та правила розкриття інформації [2; 3; 5; 7; 8].

Отже, метою статті є визначення основних тенденцій і сучасних викликів розвитку бухгалтерської професії.

Сучасні бухгалтери надають послуги, пов'язані з фінансовою звітністю, оподаткуванням, аудитом, оцінкою платоспроможності, інформаційними системами обліку, складанням бюджетів, управлінням витратами, плануванням і прийняттям рішень компаніями та фізичними особами, а також надають поради щодо дотримання відповідних вимог та ефективного забезпечення поточного та стратегічного управління. Разом з тим, на макро- та мікроекономічному рівнях створюються умови, за яких, на думку Майкла Бардіка, ера бухгалтерського обліку «старої школи» завершується, а новий, сучасний і футуристичний облік виникне з попелу архаїчної галузі, і такі зміни знизять витрати та підвищать прозорість бізнесу в кожному секторі економіки [3].

Визначаючи сучасні напрямки розвитку бухгалтерського обліку, доцільно звернути увагу на дослідження та звіти авторитетних міжнародних організацій, які вивчали світові тенденції розвитку ринку праці в цілому й бухгалтерської професії зокрема.

Опитування, проведене Привілейованим інститутом управлінських бухгалтерів (*Chartered Institute of Management Accountants – CIMA*) у співпраці

з Британським Університетом Бет (*UK's University of Bath*), показало, що фахівці з бухгалтерського обліку в усьому світі беруть на себе відповідальність, яка має переважно стратегічну роль для управління компанією. Як правило, вони вважають таку спрямованість професійної діяльності необхідною як для особистого просування по службі, так і для отримання ефективного результату роботи компанії [10].

Результати опитування, проведеного Привілейованим інститутом управлінських бухгалтерів, дозволяють зробити висновки про те, як фахівці у сфері бухгалтерського обліку розподіляють свій час між різними функціональними обов'язками (рис. 1).

Із загальної кількості респондентів управлінський облік (прогнозування, складання бюджету, управління грошовими потоками та інші обов'язки) та ведення бухгалтерського обліку (внутрішні фінансові звіти та обробка транзакцій) разом складають майже половину часу, витраченого фахівцями – 22,4% і 20,4% відповідно. Підтримка менеджменту компанії (наприклад, стратегічне консультування та управління ризиками) займають 18,3% робочого часу бухгалтера [10].

Відповіді респондентів аналізувалися фахівцями за географічною ознакою, з метою пошуку відмінностей в тому, як розподіляються ролі фахівців у сфері бухгалтерського обліку на Сході та Заході. При цьому в дослідженні Західний регіон охоплює передусім англосаксонські ринки – Австралію, Нову Зеландію, Північну Америку та Великобританію (респонденти континентальної Європи також займають частину загального дослідження), а Східний регіон географічно охоплює Азію. Як показують дані, наведені на рис. 1, у Східному регіоні фахівці у сфері обліку найбільшу

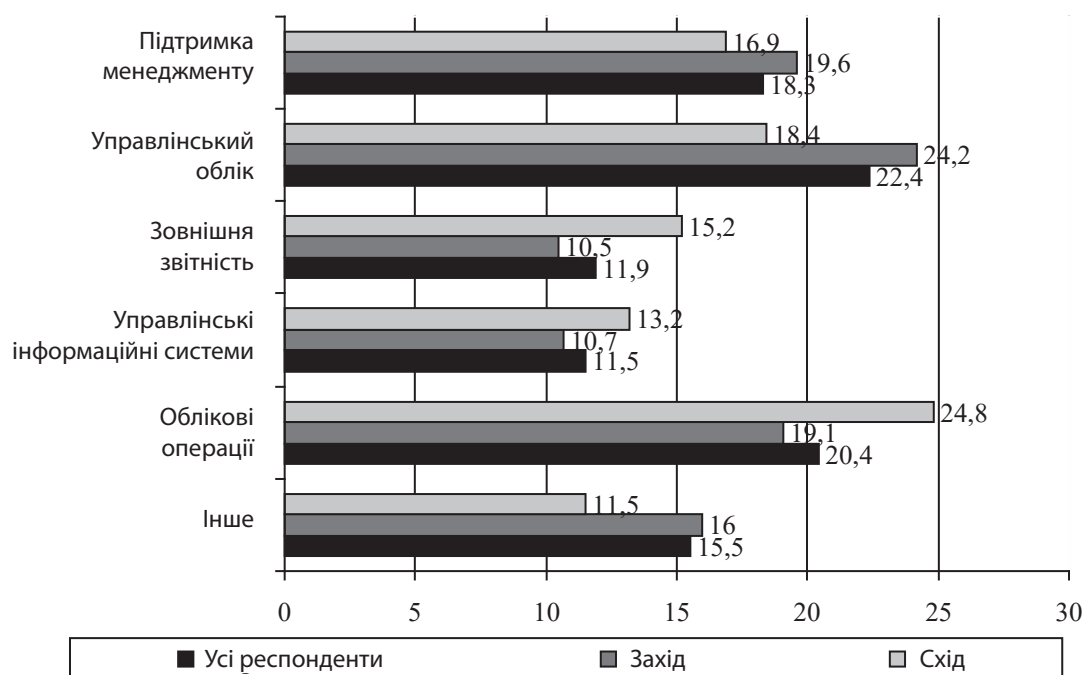

Рис. 1. Розподіл часу фахівців у сфері обліку між різними функціональними обов'язками

частину свого часу (24,8%) виконують саме бухгалтерські операції, тоді як на Заході баланс часу зміщений до управлінського обліку (24,2%). Час, витрачений на підтримку менеджменту компаній, є аналогічним між двома аналізованими групами (16,9% і 19,6%). Загалом глобальне дослідження дозволяє зробити висновок, що роль фахівців у сфері обліку поступово трансформується в діяльність, яка безпосередньо спрямована на підтримку менеджменту та стратегічного розвитку компаній [10].

Сьогодні бухгалтери відіграють важливу суспільну роль, працюючи як для зміцнення компаній, так і для покращення економіки суспільства в цілому. У звіті Центру економіки та бізнес-досліджень Міжнародної федерації бухгалтерів (*International Federation of Accountants – IFAC*) проаналізовано зв'язок бухгалтерської професії з національним економічним зростанням і покращенням рівня життя в досліджуваних країнах [6]. Важливо, що в дослідженні доводиться наявність тісної залежності між часткою бухгалтерів у загальній кількості зайнятого населення країн світу та збільшенням валового внутрішнього продукту (ВВП) і покращенням рівня людського розвитку (рис. 2).

Отже, економічний розвиток, виміряний у ВВП на душу населення, має сильний зв'язок з часткою бухгалтерів у загальній кількості зайнятого населення. При цьому кореляція найсильніша серед країн, що розвиваються, і слабша серед найменш економічно розвинутих країн. У звіті Міжнародної федерації бухгалтерів зазначається, що професійні бухгалтери підтримують економічне зростан-

ня на мікроекономічному рівні, сприяючи прозорості та ефективності діяльності компаній, а на макроекономічному рівні їх діяльність має вирішальне значення для створення й підтримки інвестиційного клімату, необхідного для підвищення продуктивності та економічного розвитку. У міру зростання економіки країни бухгалтери можуть перейти до діяльності з вищою доданою вартістю через кращу освіту та сильніші інституції, що збільшує поширеність сфери професійних послуг [6].

Фахівці з бухгалтерського обліку щорічно додають 575 млрд дол. США у світову економіку, з цієї кількості професійні організації Міжнародної федерації бухгалтерів (175 організацій-членів з понад 130 країн об'єднують 2,84 мільйони професійних бухгалтерів) приносять 248 млрд дол. США. Згідно з дослідженням, ця валова додана вартість може бути порівняна з часткою, яку вносять у світову економіку окремі невеликі держави. Найбільший економічний внесок роблять бухгалтери в економіку європейських і північноамериканських країн, тоді як інші регіони мають тенденцію до поступового зростання вагомості досліджуваної професії [6].

Всесвітній економічний форум (*World Economic Forum – WEF*) нещодавно представив свій звіт про майбутнє окремих професій, який допомагає зрозуміти виклики на ринку праці у глобальних масштабах та у сфері бухгалтерського обліку зокрема. У всіх досліджуваних галузях різних регіонів світу протягом 2018–2022 рр. незатребуваними стануть робочі місця, які на даний час зайняті середньокваліфікованими «білими комірцями» (службовці середньої ланки,

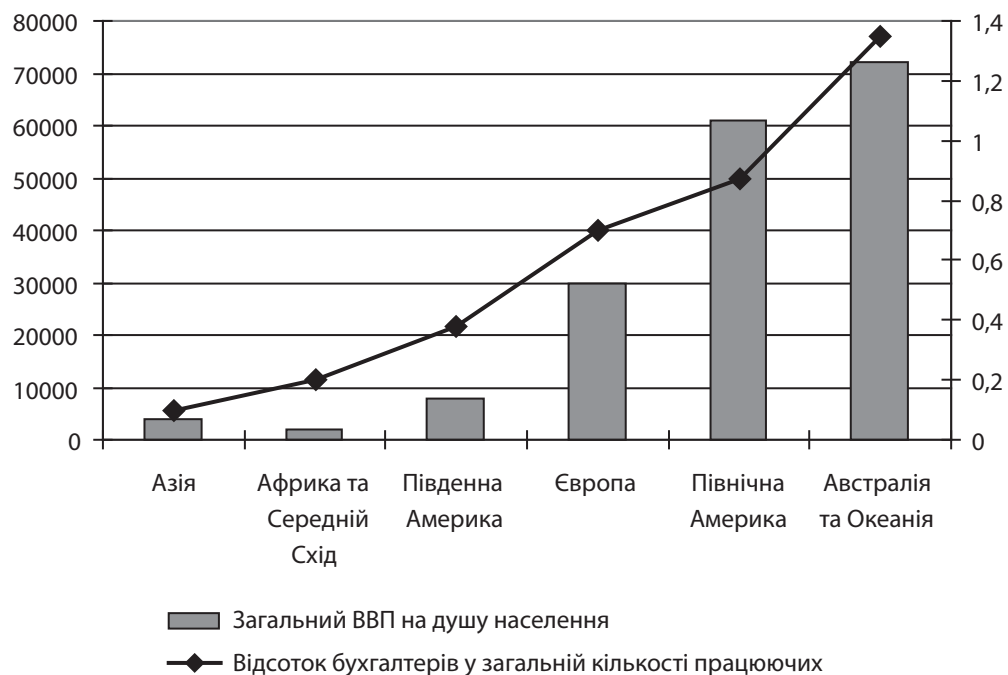

Рис. 2. ВВП на душу населення і частка бухгалтерів у загальній кількості зайнятого населення

працівники бухгалтерії та фахівці з оплати праці, обліковці, касири, секретарі, аудиторі, банківські касири), тобто професії, які особливо чутливі до розвитку нових технологій та автоматизації процесів [9].

Згідно зі звітом Всесвітнього економічного форуму на майбутнє бухгалтерської професії впливають такі основні тенденції:

- ✦ головне місце у стратегії розвитку компаній займатиме автоматизація;
- ✦ найбільший акцент буде зроблено на професійний розвиток на основі новітніх технологій та м'яких навичок (soft skills);
- ✦ перехід до гіг-економіки (*gig economy*¹) означатиме, що потрібно забезпечити велику гнучкість на робочому місці;
- ✦ бухгалтерським компаніям потрібно буде шукати працівників на види діяльності, які раніше не були типовими [9].

Глобальне опитування Міжнародної федерації бухгалтерів за 2018 р. показало, що підприємці, які працюють у малому та середньому бізнесі (МСБ), застосовують сучасні технології у сфері обліку, щоб краще обслуговувати клієнтів та залучати й утримувати найкращих фахівців. Дослідження охоплювало 6258 респондентів серед представників малого та середнього бізнесу зі 150 країн світу щодо ефективності діяльності їхніх компаній у 2018 р. і факторів й загроз ринку, які, найімовірніше, вплинуть на них у майбутньому [4].

Опитування відстежує важливі тенденції та виклики, що стоять перед фахівцями у сфері бухгалтерського обліку, які відобразилися у відповідях респондентів:

38% – вважають розвиток новітніх технологій найважливішим викликом;

28% – протягом наступного року готові інвестувати більше 10% доходу у розвиток технологій;

23% – схильні наймати інших фахівців на роботу замість бухгалтерів (наприклад, ІТ-спеціалістів, фахівців з обробки даних);

54% – мали проблеми пошуку працівників «нового покоління» з необхідним компанії поєднанням навичок і вмінь [4].

Отже, незважаючи на готовність підприємців, які працюють у малому та середньому бізнесі, витратити кошти на новітні технології, фахівці з обліку є недостатньо готовими до технологічних змін, оскільки 54% учасників опитування Міжнародної федерації бухгалтерів стверджують, що в них були труднощі із залученням та утриманням на посадах кваліфікова-

ного персоналу, особливо в умовах старіння робочої сили, коли йдеться про фахівців нового покоління. Головними причинами, на які вказують підприємці, були: відсутність кандидатів з правильним поєднанням навичок (66% респондентів), конкуренція з великими консалтинговими компаніями (57%), розширення можливостей для переходу фахівців у інші сфери діяльності (44%) тощо [4].

Зарубіжні та вітчизняні науковці, дослідники, практики, фахівці з провідних професійних організацій підкреслюють, що у 21 столітті бухгалтерський облік змінюється під впливом глобалізації, нових технологій, цифрової економіки, змін у регулюванні та стандартах обліку та звітності. Такі тенденції є новими викликами, які ускладнюють роботу бухгалтерів-практиків, але водночас створюють можливості для професійного розвитку фахівців, які можуть до них адаптуватися, змінюючи свої вміння та навички.

Оцифрування, або діджиталізація, бухгалтерського обліку, застосування штучного інтелекту та пов'язаних з Інтернетом змін означають, що традиційні облікові «hard skills», такі як ведення бухгалтерського обліку, обробка інформації, групування даних, підготовка звітності, виконання рутинних операцій найближчим часом дедалі менше потребуватимуть людей, щоб виконувати цю роботу. Як зазначає Л. В. Нападовська: «У сучасному конкурентному середовищі потрібні бухгалтери, які здатні сформувані дані, необхідні для прийняття ефективних управлінських рішень. У такий спосіб система бухгалтерського обліку перетворюється із системи, яка фіксує фактичні дані, в систему, яка створює інформаційну базу, на основі якої можна оперативно управляти всіма процесами» [1, с. 271–272].

На думку П. Ніксона, найважливіше зосередити діяльність бухгалтерів на тому, щоб формувати та узагальнювати дані, необхідні для прийняття ефективних управлінських рішень, очолити команду фахівців та керувати ними, проводити коригування діяльності на основі судження, представляти дані та фінансову звітність для користувачів, системи менеджменту та вирішувати стратегічні й поточні конфлікти, що виникають [7]. Отже, в цьому випадку мова йде про «soft skills», або м'які чи гнучкі навички, які відносяться до соціальних навичок і дозволяють бути успішним незалежно від специфіки діяльності та напряму, в якому працює фахівець.

Означити гнучкі навички досить складно, оскільки дефініція поняття відрізняється від професії до професії, від контексту до контексту і залежить також від особливостей окремої країни. На основі огляду публікацій дослідників з даного питання Р. Вільєрс пропонує п'ять основних категорій гнучких навичок: навички комунікації; навички вирішення проблем і мислення; навички лідерства та роботи в команді; етичні та моральні цінності; самоменеджмент [11, с. 3–4].

¹ Гіг-економікою прийнято називати нову модель трудових відносин, що ґрунтується на короткострокових контрактах або неформальних домовленостях і дає не лише гнучкість як працівникам, так і компаніям, але й несе в собі набагато більше, ніж у традиційному бізнесі, ризиків та невідомих чинників.

У даному аспекті цікавим є дослідження Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (*Association of Chartered Certified Accountants – ACCA*), яке визначає основні фактори, що матимуть найбільший вплив на бухгалтерську професію, а також технічні, етичні та міжособистісні навички та компетенції, які будуть потрібні в майбутньому. У звіті представлено поняття «професійні коефіцієнти» (PQ), які відображають компетенції та навички професійного бухгалтера. Отже, у майбутньому технічні компетенції (TEQ) та досвід (XQ) будуть поєднуватися з коефіцієнтом інтелекту (IQ) та цифровим коефіцієнтом (DQ); міжособистісна поведінка, вміння та якості відображатимуться в показниках творчості (CQ), емоційного інтелекту (EQ) та власного бачення (VQ). Поєднання професійних коефіцієнтів кожного бухгалтера також будуть різними, а «оптимальна суміш» повинна відображати спеціалізовані сфери, ролі, організації, галузі та географічні регіони [8, р. 61].

До 2025 р., на думку фахівців з Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів, деякі технічні знання та вміння будуть збільшуватися в цінності, інші зменшуватимуться, потрібні будуть нові знання та вміння, які залежатимуть від подальшого розвитку технологій. Введення професійних коефіцієнтів та використання їх окремих складових може створити стандартизований і структурований підхід до кар'єрного розвитку професійних бухгалтерів і допомагати роботодавцям у підборі кадрів.

ВИСНОВКИ

Сучасні фахівці з бухгалтерського обліку дедалі більше переходять від виконання суто технічних функцій до підтримки менеджменту компаній та відіграють важливу стратегічну роль в ефективному управлінні на мікроекономічному рівні, а також помітну суспільну роль, працюючи для покращення розвитку суспільства на макроекономічному рівні. Разом з тим, фахівці з обліку змушені коригувати свої раніше статичні функції, зважаючи на розвиток світової економіки, новітні технології та технологічні розробки, інновації та тенденції в бізнес-середовищі. Оскільки подальші зміни є неминучими, а облік є професією, яка особливо чутлива до вищезазначених змін, головне місце як у стратегії бухгалтерських компаній, так і стосовно персонального професійного розвитку матимуть акценти на освоєння новітніх технологій, м'яких навичок (*soft skills*), професійної гнучкості. Така зміна пріоритетів дозволить перетворити виклики, які стоять перед бухгалтерською професією, на її переваги, оскільки освоєння сучасних технологій в поєднанні з м'якими навичками може суттєво покращити перспективи кар'єрного зростання та цінність бухгалтера на ринку праці. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Нападовська Л. В. Недоліки та основні напрями удосконалення системи освіти у сфері бухгалтерського об-

ліку // Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: глобальні виклики – управлінські рішення : зб. тез учасників Всеукраїнської наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) (м. Ірпінь 29 березня 2019 р.). Ірпінь, 2019. С. 270–272.

2. Мельник Н. Г. Виклики до бухгалтерської професії майбутнього // Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: глобальні виклики – управлінські рішення : зб. тез учасників Всеукраїнської наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) (м. Ірпінь, 29 березня 2019 р.). Ірпінь, 2019. С. 263–265.

3. Burdick M. The Accounting Industry's Death is Great News for Your Business. Entrepreneur. August 17, 2017. URL: <https://www.entrepreneur.com/article/298649>

4. IFAC global SMP survey: 2018 summary / International Federation of Accountants. URL: <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IFAC-Global-SMP-2018-SUMMARY.pdf>

5. Islam M. A. Future of Accounting Profession: Three Major Changes and Implications for Teaching and Research. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/business-reporting/discussion/future-accounting-profession-three-major-changes-and>

6. Nexus 2: The Accountancy Profession – A Global Value Add / Centre for Economics and Business Research (Cebr). IFAC. URL: <https://www.ifac.org/publications-resources/nexus-2-accountancy-profession-global-value-add-2>

7. Nixon P. Soft skills and your future as an accountant // A Plus. 30.05.2018. URL: <https://aplusmag.goodbarber.app/home-order/c/0/i/22601839/soft-skills-and-your-future-accountant>

8. Professional accountants – the future: Drivers of change and future skills. URL: <https://www.accaglobal.com/an/en/technical-activities/technical-resources-search/2016/june/professional-accountants-the-future-report.html>

9. The Future of Jobs Report 2018 / Insight Report Centre for the New Economy and Society. 2018. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf

10. Van der Stede W. A., Malone R. Accounting trends in a borderless world. London : Chartered Institute of Management Accountants, UK's University of Bath, 2010. 13 p. URL: https://www.cimaglobal.com/Documents/Thought_leadership_docs/AccountingTrends.pdf

11. De Villiers R. The incorporation of soft skills into accounting curricula: preparing accounting graduates for their unpredictable futures. *Meditari Accountancy Research*. 2010. Vol. 18. No. 2. P. 1–22.

REFERENCES

Burdick, M. "The Accounting Industry's Death is Great News for Your Business". Entrepreneur. August 17, 2017. <https://www.entrepreneur.com/article/298649>

De Villiers, R. "The incorporation of soft skills into accounting curricula: preparing accounting graduates for their unpredictable futures". *Meditari Accountancy Research*, vol. 18, no. 2 (2010): 1–22.

"IFAC global SMP survey: 2018 summary". International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IFAC-Global-SMP-2018-SUMMARY.pdf>

Islam, M. A. "Future of Accounting Profession: Three Major Changes and Implications for Teaching and Research". <https://>

www.ifac.org/knowledge-gateway/business-reporting/discussion/future-accounting-profession-three-major-changes-and
Melnyk, N. H. "Vykylyky do bukhhalterskoi profesii maibutnyoho" [Challenges to the accounting profession of the future]. *Suchasni tendentsii rozvytku bukhhalterskoho obliku ta opodatkuvannia v Ukraini: hlobalni vykylyky – upravlinski rishennia*. Irpin, 2019. 263-265.

"Nexus 2: The Accountancy Profession – A Global Value Add". Centre for Economics and Business Research (Cebr). IFAC. <https://www.ifac.org/publications-resources/nexus-2-accountancy-profession-global-value-add-2>

Napadovska, L. V. "Nedoliky ta osnovni napriamy udoskonalennia systemy osvity u sferi bukhhalterskoho obliku" [Disadvantages and main directions of improvement of accounting system in the field of accounting]. *Suchasni tendentsii rozvytku bukhhalterskoho obliku ta opodatkuvannia v Ukraini: hlobalni vykylyky – upravlinski rishennia*. Irpin, 2019. 270-272.

Nixon, P. "Soft skills and your future as an accountant". A Plus. 30.05.2018. <https://aplusmag.goodbarber.app/home-order/c/0/i/22601839/soft-skills-and-your-future-accountant>

"Professional accountants - the future: Drivers of change and future skills". <https://www.accaglobal.com/an/en/technical-activities/technical-resources-search/2016/june/professional-accountants-the-future-report.html>

"The Future of Jobs Report 2018". Insight Report Centre for the New Economy and Society. 2018. http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf

Van der Stede, W. A., and Malone, R. "Accounting trends in a borderless world". London : Chartered Institute of Management Accountants, UK's University of Bath, 2010. https://www.cimaglobal.com/Documents/Thought_leadership_docs/AccountingTrends.pdf

УДК 657.4.01
JEL: M41

МІСЦЕ ТА РОЛЬ РОБОЧОГО ПЛАНУ РАХУНКІВ У ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

©2019 ЛАЙЧУК С. М.

УДК 657.4.01
JEL: M41

Лайчук С. М. Місце та роль робочого плану рахунків у інформаційній системі підприємства

Метою статті є визначення місця та ролі робочого плану рахунків в інформаційній системі підприємства та виділення проблемних питань, що стосуються процесу розробки та впровадження робочого плану рахунків бухгалтерського обліку вітчизняними підприємствами. Розглянуто нормативно-правові документи з регулювання переліку рахунків бухгалтерського обліку, якими можуть користуватися підприємства, організації, установи. Акцентовано увагу на адаптації законодавчих вимог до практики роботи підприємства та його галузевих особливостей при формуванні робочого плану рахунків. Виділено проблему при конструюванні інформаційної системи підприємства щодо побудови робочого плану рахунків у частині визначення його обсягу. Підкреслено можливість вибору суб'єктами малого підприємництва щодо застосування загального або спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку. Зроблено висновок, що модель робочого плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ потребує певних підготовчих робіт на рівні центрального регуляторного органу – Міністерства фінансів України. Перспективою подальших досліджень є продовження теоретичних досліджень технічної складової організації бухгалтерського обліку вітчизняних підприємств.

Ключові слова: облік, бухгалтерський рахунок, план рахунків, робочий план рахунків, інформаційна система.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-205-210>

Рис.: 1. Бібл.: 8.

Лайчук Світлана Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту, Державний університет «Житомирська політехніка» (вул. Чуднівська, 103, Житомир, 10005, Україна)

E-mail: laychuksm@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7939-1195>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/X-3241-2019>

УДК 657.4.01
JEL: M41

UDC 657.4.01
JEL: M41

Лайчук С. М. Место и роль рабочего плана счетов в информационной системе предприятия

Целью статьи является определение места и роли рабочего плана счетов в информационной системе предприятия, а также выделение проблемных вопросов, касающихся процесса разработки и внедрения рабочего плана счетов бухгалтерского учета отечественными предприятиями. Рассмотрены нормативно-правовые документы по регулированию перечня счетов бухгалтерского учета, которыми могут пользоваться предприятия, организации, учреждения. Акцентировано внимание на адаптации законодательных требований к практике работы предприятия и его отраслевых особенностей при формировании рабочего плана счетов. Выделена проблема при конструировании информационной системы предприятия по построению рабочего плана счетов в части определения его объема. Подчеркнута возможность выбора субъектами малого предпринимательства относительно применения общего или упрощенного плана счетов бухгалтерского учета. Сделан вывод, что модель рабочего плана счетов бухгалтерского учета бюджетных учреждений требует опре-

Laichuk S. M. The Place and Role of the Working Chart of Accounts in the Company's Information System

The article is aimed at defining the place and role of the working chart of accounts in the company's information system, as well as allocating problematic issues related to the process of developing and implementing a working chart of accounts by domestic enterprises. The normative legal documents on regulation of the list of accounting records, which can be used by enterprises, organizations and institutions, are considered. The emphasis is placed on adapting the legal requirements to the company's practice and its industry features in the formation of a working chart of accounts. The problem, which is allocated, lays in the designing of the enterprise's information system when building a working chart of accounts in terms of determining its volume. The possibility of small business entities choosing to apply a common or simplified chart of accounts is emphasized. It is concluded that the model of the working